СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 75. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 30-го березня 1940. No. 75. Jersey City, N. J., Saturday, March 30, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПОВОРОТ СОМНЕРА ВЕЛЕСА

ВАШИНГТОН. — Сомнер Велес, що на припоручення Рузвелта обіздив Европу в ціли засягнення відомостей про можливості миру, вернувся тепер до столиці і негайно удався до президента, щоб здати звіт про свою поїздку. Звіт відбувався в приявності секретара стейту Кордела Гола. Позатим нікого там не було. Ніхто не знає, що говорив Велес, бо в зустрічі з журналістами він уперто відмовлявся навіть натякнути про щонебудь. Водночас секретар Зузвелта, Ерлі, подав заяву, щоб ті всі люди і кола, що люблять поширяти відомості, покликаючись на „достовірні джерела", не робили цього, бо ніяке „достовірне джерело" не знає, про що було говорене. Всетаки з поведінки згаданих дипльоматів заключають, що надії на якенебудь замирення в Европі нема буквально ніякої і президент навіть не буде далі нічого робити в тій справі.

ЗУХВАЛІ ЗІЗНАННЯ КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Комітет Даєса переслухував секретара комуністичної партії з Пенсилвенії, Джорджа Поверса, родженого в Росії. Його теперішне назвище змінене. Як він називавсь оригінально, він відмовився сказати. Також відмовлявся подавати своє минуле життя, кажучи, що він про те все позабував. Поверс зухвало відмовлявся подавати якінебудь інформації відносно діяльности комуністичної партії, зокрема не хотів нічого говорити про членство. Він також відмовився показати партійні книжки. Супроти того комітет ухвалив віддати його судовим властям за образу комітету.

ДОЦЕНБЕРГА ЗАСУДИЛИ.

НЮ ЙОРК. — Комуніста Доценберга, що був колись основоположником комуністичної партії в Америці, а опісля агентом советської ГПУ, засуджено на один рік вязниці за фальшування пашпорту. Доценберг перед засудом „покаявся", казав, що він є жертвою своїх власних ідеольоґічних переконань, та обіцяв на будуче бути вповні льояльним супроти Америки. Доценберг на суді повидавав деяких своїх товаришів, між іншими зізнавав проти Ерла Бравдера. Це було причиною, що він дістав лише рік тюрми. Інакше йому грозила кара до десятьох років.

ПЕРЕСТОРОГА ПЕРЕД КОМУНІСТАМИ.

НЮ ЙОРК. — Бруклинська церковна і місійна федерація видала пересторогу до своїх душпастирів, щоб вони часом не далися злапати на лапку комуністичних елементів, які тепер усюди влаштовують віча проти війни, в цілі вдержання миру. Сама по собі ціль гарна, говориться в тій перестерозі. Тому буває часто, що душпастирі, не провіривши, що за нею криється, йдуть говорити на таких вічах. Тимчасом ті віча служать не справжньому мирові, тільки цілям советської заграничної політики.

ПЛЯНУЮТЬ ХАРЧЕВІ КАРТКИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Вслід за експериментом в інших містах, також у Ню Йорку зачнуть видавати вбогим і безробітним людям карточки, за які вони могтимуть собі купити в кожній ґросерні харчів. Зпочатку ті харчеві картки будуть видавати в одній з нюйорських дільниць. Коли практика покажеться добра, то тоді поширять на інші дільниці. Котру наперед виберуть дільницю, покищо невідомо.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК ЗГИНУВ НА ЕЛЄКТРИЧНІМ КРІСЛІ.

ТРЕНТОН. — Польський баптистичний проповідник Дворецкі згинув минулої ночи на електричнім кріслі в стейтовій тюрмі в Трентоні. Його засуджено на смерть за те, що підмовив одного хлопця, Шевчука, щоб замордував його дочку Ванду, на якій було 11,000 долярів асекурації. Дворецкі це перший релігійний проповідник, що згинув на електричнім кріслі в стейті Ню Джерзі. На смерть він ішов досить спокійно.

ЗАКИДАЮТЬ ЮНІЯМ МОНОПОЛЬ.

НЮ ЙОРК. — Суд признав винуватим один юнійний льокаль електричних робітників і пять інших стоваришених з ним пльомберсько-електричних орґанізацій за те, що вони на нюйорськім терені здобули монополь у тій галузі промислу. Вони поступали так, що не хотіли робити робітничого контракту з тими контракторами, які були їм невиґідні; зате робили контракти з тими контракторами, які давали провідникам юній виґідні посади, на яких часто не треба було нічого робити.

СОБВЕЇ ГОТОВІ ПОДОРОЖІТИ.

ОЛБАНІ. — Стейтова леґіслятура порішила віддати контролю над собвеями, включаючи контролю над цінами в собвеях, зарядові міста Ню Йорку. А цей заряд нераз висказував думку, що ціна за переїзд на собвеях трохи замала. Тепер побоюються, що місто готове піднести ціни за переїзд на нюйорських собвеях.

ПОМІЧ ФІНАМ.

НЮ ЙОРК. — Хоч фінсько-советська війна закінчена, проте помічний комітет фінам, під зарядом Герберта Гувера, в Ню Йорку, не перестає працювати, а далі збирає гроші. Щобільше, такі гроші, в досить обильній скількості, напливають від жертводавців. Дотепер назбирано таких жертв три міліони долярів.

ПРОВІРКА КОМУНІЗМУ В НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ.

ОЛБАНІ. — Провідники стейтової леґіслятури погодилися, що треба ухвалити фонди, 50,000 долярів, на створення комітету, який провірив би діяльність комуністів у нюйорськім стейті, зокрема в нюйорськім шкільництві.

СТЕЙТ ПРОСИТЬ СУД ЗА ВОДУ

Найвищий Суд Злучених Держав у Вашинґтоні має незадовго розглядати просьбу стейту Ілінойс дозволити йому відвести кожного року з озера Мішіґен в ріки Шікаґо й Ілінойс 5,000 кубічних стіп води.

На основі приказу Найвищого Суду з 1930 року стейт Ілінойс має право відвести річно 1,500 кубічних стіп води.

ПРИГОДИ АРЕШТАНТА

З Пуерто Ріка привезено оноді до Ню Йорку 28-літнього італійця Теобальда Сикса, котрий каже, що він утік з французької карної кольонії на Чортівськім Острові. Він каже, що він був засуджений французьким судом на довшу вязницю на цьому острові й відбув свою кару, але французький уряд по відбутті кари не захотів відставити його назад до Франції. Тоді він утік з острова з 13 товаришами й добився до Пуерта Ріка, де одначе американський уряд не захотів його признати бажаним іміґрантом. На основі американського закону мають його депортувати до його краю походження, себто до Італії.

ЧОЛОВІК УБИТИЙ — НЕМА ВИННОГО

В Манітобі є місцевість Згода, а як та згода виглядає, видно найкраще з цього випадку. В суботу, 17. лютого, були там танці в галі. Підчас танцю вийшла якась суперечка між Балами і Свідерськими. Коли танці скінчилися, вдарили на себе на дворі Бали і Свідерські. В бійці уживали патиків та колів. Коло 20 осіб билося. Підчас бійки дістав 56-літній Свідерський так здорово по голові, що другого дня умер у шпиталі в Вайті від заломання черепа. В понеділок, 19. лютого, поліція взяла Миколу Балу, як важного свідка, але 5-го березня випустила його на волю, коли комісія коронера у Вайті вирішила, що Свідерський погиб від „удару тупим знарядом у невідомих руках". Поліція допитувала багато людей з околиці Згода, але виновника не могла знайти.

СМІЙТЕСЯ, ЩОБ ЗДОРОВИМ БУТИ!

Здорово та щиро посмійтеся хоч раз на день, то напевно здоровшими станете, як досі були. І смійтеся щиро, з глибини серця, а не глумливо або насмішливо! Бо тільки щирий сміх помічний. Глумливий сміх шкодить.

А чому щирий сміх помічний? Тому, що власне сміх то є природній спосіб тіла вигладжувати всякі умови та чуттеві забурення. Сміх так ділає на ціле тіло, включно з мізком та розумом, як щоденне вмивання тіла та наоливлювання машини. Та найліпше той робить, що час до часу здорово та щиро посміється і сам з себе, зо своїх помилок, дивних навичок та примх. Хто так щиро ставиться до всіх і до себе, того й усі люди люблять і такому легко себе з неодного прикрого положення врятувати.

ЗМІНЯЄ ПРИРОДУ?

Урядники краєвого парку в Крейтер Лейк, коло Кламат Фолз, в стейті Ореґон, завважили цеї зими небувалу поведінку медведів. Як звісно, медведі звичайно на зиму засипляють на кілька місяців. Так і цього року всі майже медведі цього парку (їх є тут коло сотки) пішли на зимовий сон, з винятком трьох, котрі далі ходять, начеб зовсім зими не було.

Урядники парку стараються розібрати, що заставило медведів покинути відвічний природній звичай своєї породи. З вигляду всі три медведі дуже гладкі, а їх шерсть аж блеститься від доброї годівлі. Урядники кажуть, що ці три медведі заходять до скринок зо сміттям, яке викидають паркові урядники, і добре обїдаються. Можливо, що медведі тому йдуть спати на зиму, що не мають що їсти.

ВІДКРИЛИСЯ НІМЦЕВІ ОЧІ

У німецькому місті Кельн один фабрикант препаратів до печення зробив ще до війни з одним пекарем у Бельґії контракт, на основі котрого німець зобовязався удержувати всі пекарські апарати бельґійця в добрім стані. Недавно тому бельґієць вислав до нього телеґраму, щоб він приїхав на направки, а рівночасно привіз зо собою власні харчі, бо, мовляв, у Бельґії нема що їсти. Німець негайно вибрався до Бельґії й забрав зо собою коло 50 фунтів всякої німецької їжі, звичайно ріжних суроґатів, як за це просив бельґієць.

На його велике здивування, на бельґійській границі його ніхто за поживу не питався. Ще більше було його здивування, коли він віддав привезену поживу свойому бельґійському знайомому й за кілька годин побачив усю поживу виставлену за вікном у пекаря з написом: „Ось що їдять у Німеччині".

43 МАНІТОБЦІ ЗМІНИЛИ СОБІ ІМЕНА

Департамент провінційного секретаря Манітоби подав до відома, що минулого року 43 манітобці зголосилиbudь, що бажають змінити собі хресні імена, або й назвища. І їм це дозволено зробити. Між тими, що позмінювали собі імена, найбільше знаходиться осіб не англьо-саксонського походження. А позмінювали собі імена так, щоб можна їх легко вимовляти англійською мовою.

ДОЛЯ ЗАЖАРТУВАЛА З ФРАНЦУЗЬКОГО ВОЯКА

Француза Лежендра змобілізовано минулого року є вислано на фронт. Він був жонатий і мав одну дитину. Згодом він дістав повідомлення, що його дружина породила трійнята. Тепер він мав четверо дітей і згідно із законом мав право вернутися додому. Так і зробив. Та не на довго. Скоро одно з трійнят померло і його знов післали на фронт, бо лишилося тільки троє дітей.

ЇДЖТЕ У ВЕСЕЛОМУ НАСТРОЮ.

До столу ані надто не кваптеся, ані не сідайте у смутному настрою! Коли ви втомилися працею або ходом, то негайно не сідайте до обіду або вечері. Відпочиньте хоч чверть години! А коли ви у сумному настрою, то конечно розвеселіться перед їжею! Перед їжею або щось веселого собі подумайте, або веселу пісеньку підспівуйте, або бодай підсвистуйте. Бож коли ви не викличете в собі бадьорого настрою, то шлунок дуже мляво візьметься до травлення і не багато користи будете мати з поживи. І їджте тільки тоді, коли дійсно голод відчуваєте!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

БРИТІЙСЬКА ПРОПАГАНДА.

Британські летуни з летничої служби приготовляють щоденну порцію британських летючок, що їх кидають з повітря над німецькими містами.

ЗАКІНЧЕНО З СОВЄТСЬКО-НІМЕЦЬКИМ ПЕРЕСЕЛЕННЯМ УКРАЇНЦІВ

РИМ. — З західньо-українських земель, що тепер опинились під німецькою окупацією, переселилось до 1. березня б. р. (останній реченець переселення!) біля 28,000 українців з Лемківщини і Холмщини. Це виключно неграмотний елемент, що походить з москвофільських сіл, побаламучений комуністичною пропаґандою. Із Совєтчини виемігрувало разом з німцями (нібито як німці!) біля 20,000 українців, в чому є до 70% українських селян і робітників, що виемігрували до Німеччини на роботи.

„УКРАЇНЦІ", ЩО РАДІЮТЬ.

КИЇВ. — „Вісті" (ч. 254) подають про „українських безробітних", що їх спроваджено до Донбасу з Західньої України. Отже ті безробітні, що працюють на шахті „Софія" в Донбасі, ухвалили на зборах „радісні резолюції" про злуку Західньої України зо Східньою. „Вісті" подають, що цю резолюцію підписали такі „українці": Айзман, Лейнгальд, Кайзер, Козінер, Уншрайф, Зомер, Ганс, Шустер, Кратер, Фавст, Булван, Почтер, Мозес, Бравнер, Рубінштайн і Самуель.

ФРАНЦУЗИ ОПЛЕСКУЮТЬ УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮРИСТА.

ПАРИЖ. — „Українське Слово" подає, що 19. лютого відбулась у „Новому Театрі" в Перпіняні артистична імпреза Першого Походного Чужинецького Куріня. Програму виконували виключно артисти-вояки, які відбувають військову повинність. Від українців виступав на тому святі О. Тижук, який, у спеціяльно присланому з Парижу українському козацькому костюмі, відтанцював історичний танець „Запорізький герць", викликуючи своїм виконанням численні оплески французьких старшин. За виступ одержав гарячу подяку і признання від президента мистецьких товариств у Перпіняні й свого власного полковника. До війни О. Тижук був активним членом паризького „Українського Танкового Ансамблю", який від 1936 р. репрезентував українське танкове мистецтво на численних французьких і міжнародніх фолькльористичних маніфестаціях.

„МАРОКО Й АЛЬЖИР" І. БАБІЯ.

ПАРИЖ. — Петро Стефуранчин містить в „Українськім Слові" довшу статтю про виставу образів Івана Бабія, якого французький маляр Шарль Блян називає „князем українських малярів у Парижі". Вистава відбувається в галерії „Зак", що відома в Парижі зо своїх вистав авангардних мистців, а українцям з вистав зперед десяти років мистецьких творів Перебийноса й Глущенка. „Мароко й Альжир", так голосить афіша про виставу праць Бабія. Виставлено 46 образів. Є виставлені краєвиди з Марока й Альжиру, африканські пейсажі, портрети арабських хлопчиків, дівчат і тубильців. Сам артист є уродженцем Херсонщини. Народився 1896 р. Підчас революції 1917 р. зголосився до українського війська, в якому перебув на фронті аж до 1919 р., коли опинився в польськім таборі за дротами. Потім учився малярства в Берліні, а від 1924 р. в Парижі. В 1934 р. взяв участь у виставі, влаштованій французькою державою. Його образи є вже по великих світових музеях. Як маляр, Бабій — неоклясик. Він каже про малярство таке: „Кожний маляр, щоби бути справжнім мисцем, мусить віднайти себе самого. А щоб віднайти самого себе, він у першу чергу мусить знати свій темперамент. Це „альфа" й „омеґа" кожного мистця. Пізнавши свій темперамент, він може вибирати цей, чи інший напрямок".

ЗНАЙШЛИ КІСТЯК ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

КИЇВ. — Стверджено при помочі промінів Рентґена, що кістяк, знайдений у домовині Ярослава Мудрого в Софійському Соборі, представляє людину коло 75 років, росту 175 цм., що має на правій нозі слід від вивихнення, мабуть у молодості. На підставі цього, як і інших дослідів, признано, що кістяк приналежить без сумніву Ярославові Мудрому.

„ПОГОДИЛИСЬ".

КИЇВ. — „Учительська Ґазета" подає, що у львівському університеті професори українці й поляки „признали" московську мову і літературу обовязковим предметом для студентів усіх факультетів.

БУДЕ ВИДАНА УКРАЇНСЬКА АНТОЛЬОҐІЯ.

РИМ. — Італійське міністерство народньої культури ухвалило видрукувати „Антольоґію української модерної літератури", зладжену проф. Сальвінієм.

МОЖЕ ПРИГАДАЮТЬ СОБІ „ГУЦУЛЬСЬКУ НАЦІЮ"?

ПАРИЖ. — „Ґлос Польскі" (ч. 76) пише таке: „Досі ми припускали, що кожний, хто вродився в Польщі з польських родичів, є поляком. Тимчасом німецька наукова здогадливість показала нам, у якому ми були блуді". Потім кажеться, що німецька влада, переводячи спис населення в живецькім повіті, повисилала для цього формулярі, в яких під рубрикою „національність" подано прикладово таке: „польська, кашубська, шлезька, мазурська, українська, жидівська і т. д." До цього паризьке „Укр. Слово" додає: „Нам при тому приходять на згадку такі „національності": русини, гуцули, лемки, поліщуки, греко-католики, тутешні, „шляхціце загродові" і т. п. Також велике кокетування гуцулів, яких переконувано, що вони спеціяльного расового походження, у всякому випадку зовсім не українського".

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ЯКА ЦІЛЬ КОНҐРЕСУ?

Наші добрі люди, як тільки почули, що вже певно буде один Конгрес Американських Українців, почали надсилати ріжні проекти щодо того, кого на такий Конґрес вибирати і що такий Конґрес має зробити. З листів видно добру волю допомогти добрій справі, бо громадяни остерігають перед тим, щоб громада чи товариство не вибрали часами декого з таких, що не знатимуть, як мають себе повести, та не розумітимуть, що як представники американсько-українського громадянства вони мають зарепрезентувати „ввесь український нарід". Очевидно, що це є відрадне явище, коли громадянство ось такими річами інтересується, про них думає і надсилає до газети свої „остороги". Виходить, що люди ставляться до справи дійсно серіозно, що справою дорожать. Та ми хочемо звернути увагу на дійсно сутнє, на справжнє завдання Конгресу Американських Українців.

З конґресових проєктів, які надсилають громадяни, виявляється, що багато людей не мають іще ясного погляду щодо цього, на що скликуємо Конґрес. Усіх завдань Конгресу не беремось і ми вичисляти, бо ці справи вирішать Конгресовий Комітет і Конгресова Рада, а також сам Конґрес. Але одно певне, що як Конґрес так і та Репрезентація, яка по нім останеться, не зможуть вилікувати нас за раз з усіх наших недомагань, чи здійснити інші наші побажання, звязані з нашим громадським життям в Америці. Конґрес не зможе, наприклад, займатися злукою українських запомогових головних організацій в Америці, як цього дехто домагається. Ні не буде займатися зміною календаря, що теж дехто проєктує, ні багато іншими важними справами, над якими вартувалоб застановитись і їх вирішити. Можливо, що колись пізніше буде можливість і про того роду справи говорити і вирішувати їх у такий організований спосіб, який можна булоб уважати виявом справжньої громадської опінії. Та в нашому випадку маємо памятати, що мусимо сконцентрувати всю нашу увагу на властиве наше завдання: допомогти українському народові й Україні визволитись.

Нам треба заманіфестувати у Вашингтоні те, щодо чого нема в українському народі ріжниць, себто його бажання бути вільним, незалежним і державним народом. І тому на тій маніфестації не буде тільки таких, що обороняють совєтську неволю, бо поза большевиками нема в українському народі ніякої партії чи ґрупи, що тепер обороняла б якунебудь окупацію українських земель, що погоджувалась з яким окупантом з власної й доброї волі. Друга річ: маємо наладнати справи в такий спосіб, щоб і по Конґресі була ведена далі спільна акція оборони України.

Ось це є справи, над якими треба нам застановитись, коли думаємо про Конґрес Американських Українців і ту роботу, яку він повинен виконати. Це завдання є саме собою таке тяжке, що є над чим думати і є над чим попрацювати.

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНИ Й УКРАЇНСЬКА ЖЕРТВОЛЮБНІСТЬ

В тяжчім становищі ніж тепер не була Україна від віків. В гіршім стані була Україна хіба в часі татарської навали чи великої руїни, але в більшій небезпеці ніж тепер не була мабуть ніколи. Коли перед війною приходили вістки про винищення міліонів українського населення голодом та іншими національними переслідуваннями, лишалася потіха, що маємо на Західній Україні людські резерви для евентуального переселення на спустошену Україну. Тепер і цеї потіхи більш не маємо. Західній Україні загрожує доля цілої України. Вилюднення України йде прискореним темпом. Цвіт мужеської молоді гинув на фронті під фінськими кулеметами зпереду і московськими ззаду. Голод збільшують постачання засобів поживи для совєтського війська й для Німеччини. Втягнення московського уряду до війни та евентуальне перенесення її на українській землі несуть повне знищення українського населення, не забезпечуючи самій по собі здобуття незалежности Україні. А тим менше виглядів було б її здобути, коли би передчасний мир урятував СССР від розбиття на його складові національні частини.

З цього погляду можна слушно говорити не лише про небезпеки дальшої війни для України, але й про **небезпеку миру.** Перед війною було в українських політичних колах дуже поширено гасло — бути готовими до війни. Доводилось вказувати на його беззмістовність запитуючи — до якої, з ким і проти кого? Вказувалося тоді, що треба не „бути готовими" невідомо до чого, а готувати чинно, безупинно і всіми засобами в усіх можливих обставинах те, чого нам потрібно.

Тепер підносить знов дехто старе безглузде гасло в новім одязі — бути готовими до миру, що дає фактично масі українського громадянства спокійне право чекати, не роблячи нічого. Але належиться запитати знов — до якого миру? По перемозі союзників, Німеччини чи нерішеній війні, що полишить може СССР непорушним разом з Західньою Україною? Ні одна з цих трьох можливостей справді не потягає за собою обовязково розбиття СССР. Ті факти, що західні великодержави не виповіли війни Москві ані по її нападі на Польщу, ані по її нападі на Фінляндію, та й тепер уникають збройного конфлікту з московським урядом всіми можливими і неможливими засобами, дозволяють, на жаль, припущення, що вони не мають на меті розбиття СССР навіть в разі їх власної цілковитої перемоги. СССР, чи вдбудована навіть Росія зперед світової війни яко східня запаска проти переможеної навіть Німеччини лишається на превеликий жаль складовою частиною повоєнної політичної програми західних великодержав. Заперечення цього нема ні в одній з їх дотеперішних політичних заяв.

Здавалось би, що з боку Німеччини було б чимсь розбиття СССР і забезпечити собі нафту і збіжжя для продовження війни та ударемнити навіть на випадок власної поразки тиснення цього кольоса зі сходу по війні; але наша льогіка очевидно не для всіх обовязкова. Не виключено, що Берлін побоюється хоч би тимчасового хаосу, який міг би повстати по упадку московського уряду, чи гадає, що розбити СССР не буде ніколи запізно, а тимчасом має намір використати раніше червону армію у власних цілях.

В таких несприятливих обставинах можна числити перед усім на власні сили, себто на сили поневолених націй у межах СССР з Україною на чолі, які спроможуться розсадити його з середини наслідком дальших поразок червоної армії. Але **числити на сили власної нації може слушно лише той, хто справді до неї належить, себто робить справді все, щоб до її перемоги допровадити.** І чим менше українців лишається поза межами московської вязниці народів, тим більшим є завдання кожного з них і всіх разом супроти української поневоленої нації. Ніхто не може виправдувати себе тим, що жертва його може бути безцільною. Поки нація живе, може вона сподіватися здобути свою незалежність, і ніякий чин, зроблений для неї, не йде марно, бо він підносить національну вартість того, хто його доконав, збільшує невидиму масу національної енергії, що є справжньою основою національної незалежности. Геройство Петлюри і його війська не пішло марно тому, що він не спромігся перемогти Московщину, большевицьку і денікінську, а сотворило одну з найміцніших підстав дальшої визвольницької боротьби, яку провадимо й тепер.

Нам загрожують не лише несприятливі обставини сучасної війни, які зрештою можуть іще прибрати й добрий для нас зворіт, нам загрожують і зневіра та національний занепад частини нашого громадянства в Америці й Европі, що виявилися, сподіваємося тимчасово, в зменшенні його жертволюбности.

Коли якісь українці в Америці може гадають, що вистарчатиме інтервенції нашої еміграції при заключенні миру в американського уряду, щоб вплинути вирішально на визнання самостійної України, а може й тримають ще в касах своїх організацій гроші на цю справу, то вони дуже помиляються і роблять дуже хибно. Злучені Держави Америки будуть розуміється дуже поважним співчинником майбутнього миру, особливо коли не дадуть втягнути себе у війну, але не єдиним вирішальним чинником, як це доводить і повчальна історія з 14 точками президента Вилсона. При заключенні миру може бути осягнено не багато більше того, що буде здобуто в часі війни на полі бою і в царині міжнародньої політики, і то по цілому фронті, як у тих державах, що війну провадять, так і в тих, що в ній участи не беруть, як в Европі так і в Америці.

В часі безмірної трагедії української нації, коли сотки тисяч нашого люду гинуть, ставлячи опір Московщині в межах СССР, повинні ті, що перебувають на безпечній чужині, улекшити своє сумління принаймні виконуючи політичне завдання, яке їм припало, дати Европі й Америці зрозуміння боротьби, що точиться від двох десятків років поміж Московщиною та поневоленими націями. Переконати світ, що доки панує невільницька московська господарка на землях поневолених націй, доти про якийсь тривкий мир думати просто смішно.

Завдання української інформації в Европі тим більші, що й перед війною в цій царині не робилося майже нічого. Не було ні одного українського часопису в европейській розумінні цього слова, себто з власними телеграфічними повідомленнями. Найгірше було і є з інформаційною акцією у французькій мові, доступній більшості держав. Не видавалося й не видається навіть одної сторінки машинового письма денно. Поза поверховно, невпорядкованою і перестарілою книжкою Євена, нема справді чого дати до рук чужинця, що зацікавився українською справою. Скільки українських журналістів в Европі, що жили почасти, а навіть цілком з праці в чужинецьких виданнях, не мають матеріяльних засобів, щоб занятись українською інформаційною акцією, порозумітися чи зорганізуватися для впорядкованої колективної праці, чи взагалі рушитися, набути потрібні звязки, збудити симпатії для України, посунути українську справу в належнім напрямку. Шкоду і небезпеку такого стану збільшує та обставина, що не лише поляки й чехи, а й московська еміграція розвиває енергійну діяльність в напрямках зовсім не рівнобіжних з українськими самостійницько-соборницькими змаганнями.

Як усе, так і тепер намагаються деякі українці виправдати брак своєї жертволюбности тим, що українські партії не спромоглися обєднатися. Але ці виправдання наскрізь неслушні. Найміцнішою основою національного обєднання є **чинність**, а її без потрібних засобів розвинути неможливо. Чим менше десь буває роботи, тим більше буває сварок. Зрештою **нечинне обєднання** ніякої вартости не має. Доконаніж чини притягають до себе і людей і засоби, що мостять шлях до дальших чинів.

К. Волинський.

МОЛОДЬ, АСИМІЛЯЦІЯ І — НАШІ КОНЦЕРТИ

На одній з концертів у Канаді виголосила молода канадійська українка, Марія Тучак, доклад на тему „Чи українська молодь у Канаді асимілюється?". У вступних словах вияснено ріжницю в життї тих, що виросли в старому краю, і тими, що родились у Канаді. В старім краю родина разом працювала, разом до церкви ходила, бавилась і т. п. А тут „діти самі ходять до школи, до театру, до праці" і живуть зовсім іншим світом. На фармах, де життя подібне до старокраєвого, молодь не асимілюється, а в містах є інакше, бо в місті дитина все є в контакті з не-своїми. Та організація може тут багато допомогти. Особливо можуть допомогти добрі концерти і вистави.

На те останнє хочемо звернути увагу і нашої молоди в Америці, бо те, що сказала наша молода канадійка, відноситься дуже добре й до української молоді в Америці. А сказала вона (як подає „Новий Шлях") таке:

„Молодь могла би багато скористати з концертів і відчитів. Концерти, влаштовані в день якоїсь значної історичної події, як в день уродин Тараса Шевченка, Свято Державности, в Листопадовий день і т. п., є добре приготовлені й складаються з точок суто-українських і повні патріотизму. Молодь, яка приходить на ці виступи і слідить з увагою за кожною точкою, користає з того. Одначе декотрі з молодих мають дивне переконання й думають, що це місце, де вони можуть виставляти нове убрання, новомодний капелюх, або свою дуже чарівну персональність — а що ще більше докучливе, це **солодкі голосочки за плечима, що не перестають говорити підчас програми.** Клопіт цей переважно починається тоді, коли виходить на сцену промовець. Відразу молодці пчинають свої особисті дискусії. А деякі з них трошки, так би сказати, дбайливіші. Бо скоро тільки промовець являється, вони зараз стають і виходять із салі. Правда, є бесідники, яких тяжко слухати, але є й добрі українські промовці. І тих молодь ігнорує.

„Але **найбільше грішать ті, що самі беруть участь у програмі.** Вони хочуть, щоб усі їх слухали, але самі не мають досить чесноти спокійно послухати інших. Коли така молодь не знає, як заховуватися, нехай погляне на родичів. Їх родичі іміґранти може не ходили до таких університетів, до яких висилають своїх дітей, часто за останній цент, одначе вони є та публика, що шанує кожного, хто виступає на сцену. В цьому напрямі молодь повинна брати приклад від своїх батьків.

„Що це має спільне з асиміляцією, питаєте? Тільки те, що молодь, хоч приходить на ці святочні концерти, бере в них участь, — часто не знає і не хоче знати навіть, яке свято святкується. Така молодь вже частинно засимільована. Одначе не зовсім вона винна. Це зацікавлення — це результат тих давніших концертів програми, які складалися з точок, де оплакувалось Україну та її долю, змальовувалось український нарід як бідний, потоптаний, сумний. Вже минули ті стародавні концерти. Сьогодні український національний дух відживився. Сьогодні ми дивимося в будуче, віримо в ясну будучність нашого народу. І сьогодні найбільшу ролю в цьому плані будучности відграють наші батьки, провідники. Приготовляють для нас молодших шляхів, яким маємо йти. А що ми, молодші, робимо? Стоїмо та й дивимося!"

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(9)

— Зрадили, але передчасно! Контра юра ет морес Речі Посполитої я не смів прикладати коронної печати до того, що робилося проти волі сойму й сенату,

— А тепер? Хіба і сойм і сенат уже переконалися, що війна з турком не єдиний ратунок для Речі Посполитої?

— Навпаки! Проти війни з турком виступають вони тепер ще різкіше, як перед роком. Посольство від султана й ханів з запевненням щирої приязни, переконало всіх, що Порта радаб утримати мир з Річпосполитою за всяку ціну.

— А всеж таки?

— А всеж таки нам треба прогнати турків з Европи, застромити знак хреста святого на столиці Палеольогів, що їх кров пливе в жилах нашої Найяснішої Пані її Милости Королевої, треба визволити Гріб Господній з поганської поруги, народи християнські з неволі бісурменської, Україні й цілій Речі Посполитій запевнити благословенство вічного миру.

— Та невже тільки проти нехрещених ворогів Речі Посполитої слід би нам витягти шаблі та викотити гармати?

— Коли приборкаємо нехристів, притихнуть і хрещені противники короля, оті внутрішні вороги, що в каламутній воді звикли рибу ловити. Останнім домініюм для короля, або... актум ест де ре публіка! — закінчив канцлер і, з розмахом, стукнув пястуком по столі.

Хвилину тривала мовчанка. Перебив її Хмельницький.

— А як думаєте, пане канцлере, що ми, що Україна винесе з тої пожежі?

— Пане сотнику! — наче з докором обізвався канцлер. — Та хібаж не мені вас учити, не мені вас переконувати, що час „золотого спокою" працює для „золотої вольности" отої шляхетської зграї, що сараною покрила Україну. Час працює проти вас таксамо, як загрожує цілості Речі Посполитої й повазі королівського маєстату.

— Так, ви маєте рацію, пане канцлере, — погодився Хмельницький.

— Зрештою, хто допоможе Його Королівській Милости до перемоги, хто витягне наву Речі Посполитої з каламутних вирів шляхотської привати, тому й король і Річ Посполита не забуде того.

— Синівська любов і вдячність навіки спрягли наші серця й душі з особою Його Королівської Милости — промовив урочисто Хмельницький, а по хвилині запитав:

— Так, але ви всеж таки, не сказали мені, пане канцлере, що буде цього року з коронною печаттю?

— Те буде, що й торік. Спочиватиме спокійно в канцлерському пуздрі. Так як тепер справи стоять, мусить обійтися без печати. Вся надія — моя й Короля Його Милости на Військо Запорозьке й на вас, пане сотнику.

— На мене, на найменшого з найменших? — поспішився зо скромністю Хмельницький.

Канцлер піднявся зза стола й повернувся до своїх подорожних куфрів. Отворив один з них і вийняв пергаміновий пакет, з якого на зеленому шнурку звисала печатка в циновій шкатулі. Хмельницький пізнав королівську печатку й піднявся з шанобою. Канцлер простягнув йому пакет.

— Ось вам, пане сотнику, знак королівської ласки й батьківської прихильности до вашої особи.

Хмельницький узяв пакет з рук канцлера й, поклонившися в пояс, приклав його до чола.

— Це вам від Його Королівської Милости привілей на вашу суботівську батьківщину, щоб ваші вороги й завидники не казали, що ви є „нульльо юре посесор" того, що ваш батько здобув тяжкою працею й освятив своєю геройською кровю.

Хмельницький, видимо зворушений, ще раз поклонився у пояс і, поцілувавши королівську печатку, поклав пакет перед собою на столі. Осолінський вернувся за стіл і попросив сісти сотника.

— А коли ми вже при Суботові, то рад би я знати, пане сотнику, як ви там поживаєте, як радите собі з отим нахабою Чаплинським?

Хмельницького прикро вразило це питання. Імя Чаплинського було для нього мов скрегіт ножа по склі.

— Справді не знаю, пане канцлере, відкіля й узявся на мою голову отой литовський байструк та пяниця непросипущий. Не мені одному він уже пече в печінки. Від восьми вже літ, від коли та каналія на дозорстві в свойого пана, його милости коронного хорунжого Конецпольського, багатьох братів наших ложним свідоцтвом і денунціяцією дощенту погубив, майно їх собі забрав і оце вже ясно, не пан хорунжий коронний, але його служка, брехун, обманець і пяниця Чаплинський Чигиринщиною заправляє, з остаточною руїною і плачем крівавим наших братів, добре уроджених шляхтичів грецької віри, козацької братії та всього народу посполитого.

Осолінський хитав спочутливо головою, а Хмельницький, зачеплений за живе, нарікав далі:

— Я вже не кажу, що за пожиток має з нього Річ Посполита, але самому його милости хорунжому коронному добре, як десятина прибутків з усеї Чигиринщини доходить. Решта продає в його руках загрібущих та в горлі ненаситному, що моглоб і всю Річ Посполиту пропити. Я не інтриґую, бо це мені не личить і не моє це діло, але Чаплинському мало того, що грабить і краде, що попало.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ

Це вибір найкращих українських казок зо славної збірки українського збирача народньої творчости
ІВАНА РУДЧЕНКА
Має отсі перлини української казочної літератури:

1. Рись-мати
2. Брат і сестра в лісі
3. Попович Ясат
4. Летючий корабель
5. Царівна-жаба
6. Про царенка Ивана та чортову дочку.
7. Убогий та багатий і дівка-чорнявка
8. Безщасний Данило й розумна жінка
9. Правда та Неправда
10. Гордий цар

Зо 42 ілюстраціями артиста Юрія Магалевського.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA,"
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

THORN IN THE FOOT

By IVAN FRANKO

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

(1)

OLD Mikola Kucheraniuk was about to die.

Two weeks had already passed since he had steered for the last time, his raft down the Cheremosh river to the town of Kut and from thence returned home afoot. There seemed nothing the matter with him then, except that he was white as a corpse. All evening he sat silently outside his house, built high on the the mountain-top, pulling on his stubby pipe and staring down into the village below, at the serpentine windings of the swashy Cheremosh, and at the dark, forest-covered mountains looming before him. But the next morning he awoke complaining of a sharp pain in his side, and began to cough violently, his body shivering as from ague. He called his three sons, and telling them of his approaching death bade them summon to him his oldest and closest neighbors, to bear witness to his last will and testament. The sons received this news with restraint, although they loved their aged father very much. Only their wives and children began weeping and wailing, but were quckly silenced by the old man.

"Be quiet!" he growled, half-angrily and half-kindly. "I'm going to die, is that anything strange? I've lived a long while. Do you want me to live forever? Move along now, and get everything ready for my funeral."

One of his daughter-in-laws mentioned something about a doctor. This made the old man thoroughly angry.

"Stop talking nonsense! I've lived sixty years without the aid of a doctor, and I can well do without him now, when I'm dying. What can a doctor do in the face of death, anyway? Go back to your tasks, all of you, and don't worry about me!"

After dinner the neighbors gathered, and the local scrivener was called in to take down the old man's last "estament." When that task was done the old man sighed in relief, he felt much better. He conversed animatedly with his old bosom cronies, and directed his youngest son to go the following day for the priest. The neighbors praised him for this and did not even in the least try to shake his conviction that he was about to die.

The following day his condition grew worse, with the fever running high and the constant coughing nearly choking him. Overnight his cheeks had sunk deeply in, and his face became black as the earth itself. And thus when the reverend father arrived to give him the last spiritual consolation, old Mikola certainly looked fit for the grave. Shaking their heads sorrowfully the sons whispered among themselves that their "dyejo" wouldn't last another night through.

During the night, however, his condition improved. And the following day he grew so much better that in the afternoon he was able to totter outside. It was a radiantly quiet September day. The sun did not burn, but only warmed. The mountain air was clear and redolent, while the gurgling of a stream below rose up like some sweet melody, like some never-ending greeting of life itself. The old Hutsul sat down on a chopping-block and silently gazed at the vast panorama. High mountain peaks winked at him; deep shadowy valleys hid their secrets from him. The Cheremosh with its mighty windings, its sibilantly restless waters, its foaming rapids looked immovable from above, as if poured out of glass. Along its banks here and there could be seen red, white and black bugs—those were the people. From the flat boarded roofs little billows of white smoke curled lazily upwards. But Mikola looked at all this like one from another world, it touched him not. He felt no longing to get going, to wander through his beloved highlands; the horizon no longer beckoned to him. All seemed strange and foreign to him, and he felt that he no longer belonged to this earth.

The further the sun dipped behind the horizon, the more disquieted old Mikola grew. Gathering all his strength and leaning heavily on his richly carved hatchet-cane he climbed to the top of the mountain peak, in whose shadow his home stood. Sitting down wearily on a rock he let his glance speed swiftly towards distant mountaintops, towards the woodlands, the valleys and gorges. It sped swiftly, too, although somewhat fearfully, after the setting sun. He watched every little cloud that appeared in the west and turning flaming red gently drift after the sun. With searching eyes he scanned every column of smoke, every billowing cloud of vapor, that rose from the lowlands below. And when, finally, the sun sank behind the bloody-red horizon, like a red-hot cannon ball plunging into water, he sighed deeply and shivered, and then raising himself with some difficulty slowly and silently wended his way home.

Two weeks passed. Mikola was constantly "at death's doorstep," and still he did not die. One time he would feel better, and the next worse. There were times, too, when for several days he would lie in bed sorely stricken, when suddenly the cough and the pain in his side would disappear, and once more he would be able to rise from bed, climb laboriously to the mountain top and from there contemplate the setting sun. His anxiety grew apace with each passing day. He ate hardly any food, only a glass of warm milk now and then. His body grew very thin and his hair became white as snow, while his eyes shone with some unearthly fire. He could not sleep, neither during the day nor night, and whenever he did doze off he would toss about restlessly, moan and cry out fitfully, and wake up bathed in cold sweat. He neither prayed nor spoke to anyone, for nothing interested him any longer. Even his children and grandchildren felt repelled by his strangeness towards them, and as a result they now avoided him as much as possible.

Another Saturday arrived. Once again old Mikola bade his sons to summon his neighbors. Before the day was over they all arrived.

"My dear neighbors," he said, after they had found seats, while he half-reclined in bed, "help me in my distress. I simply cannot die. It seems that there is something on my heart, something that weighs me down and refuses to let my soul quit the body. I've gazed at the setting sun many times during the past few weeks, and each time it seems that when it sets someone closes the gates before me. It looks like death refuses to take me. Tell me, my dear neighbors, is there anyone among you whom I have wronged and have forgotten about it? Maybe you still carry that wrong in your heart."

The neighbors glanced inquiringly at one another, and then one of them spoke for all:

"No, Mikola, nobody has any grievance against you. After all, all of us are sinners, and if we don't forgive one another then surely God won't forgive us either."

"Notwithstanding that," Mikola remarked sadly, "someone must have, consciously or unconsciously, made a complaint about me to God. For look, my hair has become white as snow during the past two weeks. Although I am racked with pain and suffering, yet I can't die. Every night somebody calls me, and yet, when I strive to go, something, like a pair of pliers, holds me fast to this earth. Oftentimes at night I hear a trumpet blowing, yet when I struggle to go to it, I simply cant!"

"Maybe you are sorry to leave this earth, these highlands, the Cheremosh, your children and dear ones?" ventured old Yura, an old crony of Mikola.

"No, Yura, I feel no such sorrow. I feel I have lived long enough. My children, thank God, are well protected. Neither the highlands nor Cheremosh need me, nor can they give me anything now either."

"Mmm, what can be the matter with you? Maybe you have some old sin on your conscience, a sin that you had hid from all people and which now pleads for its release through confession. Think hard, Mikola."

"Well, I can't say positively, Yura, but it seems to me that maybe that's the case, after all, only... You see, there was an occurrence in my life—long ago, very much long ago!... the spectre of which troubles me to this day. And although I never mentioned this incident to you, still I didn't keep it a secret, for I confessed it at three different times before a priest. And yet, never has it ceased to trouble my conscience."

"Then confess it once more, here, before us and before the just sun," Yura urged. "Maybe that'll help you."

"Well, there is not much to tell. It happened when I was a young man—about forty years ago. I think you well remember, Yura, that I was then the best fighter in this entire district and the best pilot on the Cheremosh. One Sunday there was a big fight in the tavern; many of the boys,—including yourself, Yura, I think,—went home that day with bloody heads, and one of them, my worst enemy, Oleksa Kohut, I beat up so properly that several weeks later he was buried. And all that I received as momentos of that battle were a couple of bumps and scratches, so that the next day, Monday, I went to work on the raft as usual, as if nothing had happened.

I and my deaf raft-mate, Peter, fastened together a large raft of logs before the morning was over, and when the flood came down we were carried on it down the Cheremosh. It was a beautiful summer day. The smell of the haycocks in the valleys, of the wild flowers and berries hanging down over the steep river banks, made the air so fragrant that one could not breathe enough of it. My heart felt carefree and happy, as rarely ever before.

Peter stood at the front steering oar, while I held on to the one in the stern. Near noon we reached Yaseniw and tied up near the tavern.

On the bank, as usual, there was a crowd of children, playing, romping about, throwing stones into the river, swimming, and altogether making a great din. No sooner had we moored the raft, then a whole bunch of them leaped aboard, and proceeded to make merry on it, running and jumping about, seesawing on logs, and diving off them into the water. This was not the first occurrence of its kind, and so we paid little attention to it. We went ashore and stepped into the tavern, where we had a little bracer, and then returned immediately, for we were anxious to be off. Paying no attention to the boys we unmoored the raft and punted it offshore. With shouts and laughter the boys began leaping off the moving raft, some into the still shallow water, others unto the rocks, while Peter and I took our places at both oars in order to steer the raft into midstream. For about a minute I busied myself with the steering, when suddenly, glancing up, I perceived, seated at the extreme end of the raft, the figure of a boy. He looked to be about 14 or 15 years old, dressed poorly, with a soiled shirt or home-made material, and a battered black felt hat on his head—just like any other herdsboy. He sat there quietly, on the end of a log, leaning slightly forward and gazing raptly at the swirling greenish-gray water left in the wake of the raft. I stood by my oar only about five paces away from him, but since his back was turned towards me I could not see his face.

"Hey, you!" I called out. "What are you doing here?"

He made no reply, but merely raised his left arm and pointed at the bank. I noticed that his outstretched arm, bare to the elbow, was unusually white, such as I had never seen on any poor herdsboy.

"Do you want to get ashore?" I asked.

He only nodded, without turning around or saying anything.

"Tell me where do you want to get off!" I called out once more. "You can see yourself that the banks here are too steep and the current swift, so that it's impossible for you to get ashore here."

Without turning around or saying a word the boy waved his snow-white arm vaguely downstream, as if he was loath to interrupt even for moment his musings and contemplation of the rushing, hissing waters. I shrugged my shoulders; after all, the kid probably knows these waters well and will tell me where he wants to get ashore. We were passing just then through a stretch made doubly dangerous by outjutting rocks that sprawled themselves in midstream like a herd of sheep bathing; and so we had our hands full in avoiding them. Above the roar of the angry waters, I called out to the boy:

"When we get near the place you want to get off, let me know, so that we can steer the raft closer inshore. Do you hear?"

The boy again nodded his head, and continued to sit, crouched, in the same place.

Soon we passed the dangerous waters and swiftly sped down a wider and shallower stretch of the river. I kept a tight grip on the steering oar, although I didn't have to manipulate it now. Still I couldn't keep my eyes off the boy. There was something strange about him, something that annoyed me a trifle. Suddenly he rose to his feet and began rolling up his tattered trousers to his knees.

"Do you want to get off now?" I asked. But again he didn't reply. Instead he walked over to the very edge of the raft and there sat down on the very end of a log. Calmly he gripped hold of the log with his hands, shifted his body around and turned so that he lay on his stomach, resting on his elbows, and then slowly began lowering himself into the water. It was then that I saw his face—a totally unfamiliar one. It seemed to me then that a strange, half-malicious smile flitted across his face. And before I had a chance to think, to cry out, to move, the boy without a sound disappeared into the swirling waters. A deadly panic seized me. In one leap I was at the edge of the raft. I knew that it was very dangerous to jump off the end of a raft, especially in these dangerous shallows, where even the strongest Hutsul couldn't keep his footing. I thought that maybe the boy would come to the surface again and start swimming towards shore, or at least splash around wildly, which would give me a chance to jump in after him and save him. But no, there wasn't even a sight of the boy. The wavelets cheerfully surged over the edge of the raft, which with a rush and a roar swiftly sped downstream, and not a sign of the boy anywheres. Stricken dumb and immovable by this sudden tragedy, my flesh a'prickle from fear, I stood at the edge of the raft, staring wildly into the swirling waters—in vain!

"Mikola!" the angry shout of Peter at the front steering oar caused me to start. "What the devil are you doing there? Can't you see that the raft is turning broadside into the current? Grab hold of that oar before both of us go to the hundred devils!"

The angry shouts of Peter recalled me to my senses, and I leaped to the steering oar. The raft had swung broadside to the swift current and it was indeed backbreaking work to right it. All the while my eyes did not quit the swirling waters but feverishly darted about its surface, looking for at least some sign of the boy. But in vain, there wasn't even a trace of him!

The knowledge that right here before my very eyes, practically within arm's reach, a young boy had drowned, shocked me so hard that I could hardly bear up. Never in my whole life had I been so deeply moved. I trembled like a leaf, as if I had murdered my closest and dearest friend. Fearfully I scanned the shore, perhaps someone there had seen the boy drowning? But no, there wasn't even a soul on the shore; the road that ran along the river was barren of human life; the village had long vanished behind a bend of the river, and only from some unseen belfry bells suddenly tolled out as if they knew that someone had just died.

The thought struck me that perhaps Peter had witnessed the tragedy. Apprehensively I glanced over in his direction. He was standing by the front steering oar, legs outstretched, and from time to time peering at the rough waters. Had he seen? Ah, but no, he couldn't have, for he remained silent; it was very likely that because of his deafness he hadn't heard me talking to the boy.

Gradually, as we left the scene of the tragedy far behind, passed the village of Ustyeriki and entered into broader and safer waters, I became more composed. I actually forced myself to stop thinking of the boy; assuring myself that I wasn't in the least to blame for his drowning; after all, how was I to know that for some reason or other he would suddenly lower himself off the raft sink like a piece of lead; and then, I was busy at the tiller, so how could I have saved him in time, anyway? Such reflections gradually calmed me— at least, so it seemed to me then.

(To be concluded)

UKRAINIAN WEEKLY

AMBRIDGE LOSES UKRAINIAN TITLE

The Aliquippa Ukrainians won the 9-team sectional Ukrainian basketball tournament (not to be confused with the U.N.A. sport program) after eliminating Ambridge U.N.A., 39—28, in the final round of competition. Ambridge had defeated Northside Pittsburgh, 40—26, and Southside, 36—28, reports Metro Zatchey. Aliquippa advanced by defeating Campbell and Ford City. Other Ukrainian teams in the tournament included Carnegie, Wilmerding, and the Ambridge Ukrainian Citizen Club. The final games were played at Aliquippa High School gym on March 2nd, and the results were widely publicized in local newspapers.

CHICAGO WINS 3 GAMES

On March 1st, reports Joseph Woje, the Chicago U.N.A. team played the Grand A.C., winning by a 44—39 score. Herniak was responsible for the victory, making 3 left hook shots from the side during the last minute of play.

On March 6th, the entire team played superbly, defeating the Unknowns 60 to 53. Stefanko and Herniak were high scorers with 18 and 12 points respectively.

On March 8th, Chicago defeated the Gaels of Kelvyn Park, 34—25. The team played a fine defensive game, Felt using his height to great advantage by monopolizing the ball on the rebounds. Welky scored 10 points, while Felt starred with 8.

SYRACUSE TRIUMPHS OVER CORNING

The Syracuse Ukrainian Men's Club basketball team, scored their 26th victory of the season, defeating the Corning St. Mary's quintet by a 36—29 score, at the Syracuse Ukrainian Home, Sunday, March 17th, 1940. A last minute spurt assured Syracuse of a victory after the score had been tied several times. Moran and Wells led the Syracusans with 7 points apiece. Force was high for the losers with 13 points.

Score at half time—Syracuse 13, Corning 9. Referee—Flesock. Time of periods—10 minutes.

NICHOLAS WOYTAN.

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
241 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.
Телефон: Bigelow 3-7303

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. Н неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ЗАХОДОМ ВІД. 344. У. Н. СОЮЗУ в BOUND BROOK, N.J.
відбудуться
В СУБОТУ, 30. БЕРЕЗНЯ (MARCH 30, 1940)
ЗАГАЛЬНІ МАСОВІ ЗБОРИ
у COLUMBIA AUDITORIUM
222 TALMADGE AVE., corn of Vosseler, BOUND BROOK, N. J.
в год. 2. попол. точно,
на котрі збори всі союзовці повинні прибути обовязково. Також проситься всіх урядників і членів з відділів 349 — Manville, 353 — New Brunswick, 332 — Raritan, 182 — Clifton, 372 — Plainfield і 312 з So. Plainfield, N. J., бо на збори прибуде п. Василь Загаевич, організатор У. Н. С., який виголосить дуже цікавий реферат для нас всіх. Приходіть старші і молодь, кому лише можливо. Вступ вільний для всіх союзовців зо всіх околиць.
За уряд від. 344: П. Гусак, пр.; Г. Ґеба, секр.; Я. Резник, кас.

ПОЗІР, НЮАРК і ОКОЛИЦЯ!
ДВІ ФІЛЬМИ БУДУТЬ ВИСВІТЛЕНІ
В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.
В СУБОТУ, 30. БЕРЕЗНЯ (MARCH 30, 1940)
від години 7. до 11. буде світлина
МУКИ Й СМЕРТЬ ІСУСА ХРИСТА
В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1940)
від 7. до 11. будуть висвітлені Перші Українські Фільми зі Львова
ОСТАННЯ ДОРОГА ҐЕНЕРАЛА У.Г.А. М. ТАРНАВСЬКОГО
И ІНШІ СВІТОВІ НОВИНИ.
Вступ на оба вечері 35¢, діти 10¢.
Не оминіть цієї нагоди побачити на фільмовій ленті наші зворушаючі події.
Комітет.

ГАРТФОРД, КОНН., і ОКОЛИЦЯ!
відограється гарне і поучаюче представлення п. н.:
„НА МАНІВЦЯХ"
драма в 5 діях
В НЕДІЛЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1940)
В ГАЛІ УКР. СИТЕЗЕНСЬКОГО КЛЮБУ, 54 WYLLYS ST.
Початок точно 7:00 ввечір. Вступ 35 центів.
Уряд Церковний запрошує всіх, старих і молодих, на ту гарну й поучаючу драму, котра являється пораз перший на сцені. Прийдіть! Побачите! А наука і пересторога придасться для всіх нас.
Уряд.

SUNSHINE THEATRE, 141 EAST HOUSTON STREET, NEW YORK CITY.
(між 1. й 2. Евеню)
НАДЗВИЧАЙНА ІСТОРИЧНА ФІЛЬМА
ТРАҐЕДІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
КОЖНОГО ДНЯ ВІД 1. ГОД. СПОЛУДНЯ.

DR. JOHN DERUHA
128 ІСТ 86. ВУЛИЦЯ
(над стацією підземної залізничої лінії Лексингтон Ев.)
Канцелярія положена центрально: до неї легкий доїзд з усіх сторін. Осібні ждальні для жінок. Урядові години: 10—2, 4—9. В неділі 10—2. Спеціяльну увагу присвячується чоловічим і жіночим недугам, неправильностям, слабостям. Докладна екзамінація з розслідом крови $2.
ДОБИВСЯ ЛІКАРСЬКОГО СТУПНЯ В ЕВРОПІ.

Courtesy, The Evening Telegram, Toronto, March 18, 1940.

ХОРИСТИ, СОЛІСТИ И ТАНЦЮРИСТИ, ЩО БРАЛИ УЧАСТЬ У КОНЦЕРТІ КАНАДІЙСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ТОРОНТО, 16. БЕРЕЗНЯ 1940.

(У першому ряді між іншими Михайло Голинський і Роман Придаткевич).

ФУТРА
МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

ВИРОБЛЕНІ У ВЛАСНІЙ ФАБРИЦІ

ЗИМОВІ І ЛІТНІ, ВСЯКОГО РОДУ І ЦІНИ.
ВСІ З ДОБРОГО МАТЕРІЯЛУ, ДОБРЕ ШИТІ, ОСТАННЯ МОДА.

FUR JACKETS

SILVER FOX JACKETS
BLUE FOX DYED
RED FOX DYED
CROSS FOX DYED
DYED SILVER FOX
BLUE FOX-DYED GUANACO
SABLE-DYED GUANACO
NATURAL TIPPED SKUNK
BLACK DYED SKUNK
BEIGE WOLF
GRAY KID SKIN

SCARFS

SILVER FOX SCARFS
NATURAL RED FOX
NATURAL HUDSON BAY SABLES
BLENDED HUDSON BAY SABLES
SABLE-DYED KOLINSKY

ФІРМА МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО
(виріблництво футер від 1919 року)
подає до відома, що
МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ЗАПАС ВСЯКИХ
ВЕСНЯНИХ ФУТЕР ДО ВИБОРУ;
приймає футра до перерібки на теперішню моду; приймає фунта до переховку на літо в „колд стораджˮ.

З ВЕСНОЮ ПОЧАВСЯ ВИРІБ ФУТЕР НА ОСІННИЙ І ЗИМОВИЙ СЕЗОН.

Добра нагода заздалегідь оглянути нові моди. Вибрати готове чи замовити роботу — однакова ціна.

Протягом двацяти років **Фірма Михайла Туранського здобула собі довіря** купуючих лише тим, що все давала великий вибір футер модних, гарних і тривалих за відповідну ціну.

Просимо зайти між девятою годиною рано і шестою ввечір; в суботу до третьої.

MICHAEL TURANSKY
Manufacturing Furrier

Bet. 29 & 30 Sts. 16th floor — **350 -- 7th Ave., NEW YORK, N. Y.** — LAckawanna 4-0973

Hours: from 9 A. M. to 6 P. M. Saturday till 3 P. M.

THE U.N.A. SPORTLIGHT

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION BASKETBALL LEAGUE

District No. 1

NEWARK

	G	F	P
T. Harzula, F	8	1	17
B. Klappy, F	[illegible]	[illegible]	[illegible]
P. Didylowski, C	1	[illegible]	[illegible]
E. Pawluk, G	2	0	4
J. Karmazyn, G.	5	0	10
C. Zofay	0	0	0
W. Harzula	0	0	0
F. LaPoint	0	0	0
Totals:	23	3	49

PHILADELPHIA

	G	F	P
W. Juzwiak, F	3	2	8
D. Olienick, F	3	0	6
O. W. Juzwiak, C	1	0	2
Buchko, G	0	0	0
J. Juzwiak, G	3	2	8
M. Bliszcz	3	1	7
W. Barylak	0	0	0
Totals:	13	5	31

L. Babiak, referee. A. Karmazyn, scorer. M. Husar, timer.

District No. 2

BERWICK

	G	F	P
J. Kalanick	8	1	17
B. Lipovsky	3	1	7
F. Petak	2	0	4
Dubil	0	0	0
M. Kalanick	6	1	13
J. Wozniak	3	0	6
Totals:	22	3	47

HANOVER

	G	F	P
Skwarlo	4	0	8
Grozio	2	0	4
Timetz	4	0	8
Bluey	2	2	6
Mechak	3	1	7
Totals:	15	3	33

Barron, referee. Balducci, scorer. Huntington, timer.

District No. 2

OLYPHANT

	G	F	P
J. Terry	5	5	15
M. Terry	1	2	4
Pesota	0	0	0
Chylak	1	0	2
Kolchano	1	0	2
Kulick	0	2	2
Pristash	2	2	6
Totals:	10	11	31

BERWICK

	G	F	P
J. Kalanick	1	0	2
Lipovsky	3	0	6
Petak	3	0	6
Dubil	0	0	0
M. Kalanick	5	0	10
Wozniak	3	0	6
Totals:	15	0	30

Gaughan, Stefanick, referees. Mohanco, scorer. Foulson, timer.

BOWLING NEWS

John Falat of Dickson City reports that the U.N.A. girls' bowling team lost 3 games to the Marko Dairy girls. Anna Marko was high scorer for the dairy team, while Mary Alchesin starred for the losers. The 2 teams have arranged to bowl again in the near future. The score of the 3 games:

U.N.A. Team: 261 370 372—1003
Marko Team: 343 397 418—1158

УВАГА! — ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО, І ШІКАҐО, ІЛЛ.
УКРАЇНСЬКІ ЗВУКОВІ ФІЛЬМИ
„ГАЛИЧИНА" І „ГУЦУЛЬЩИНА"
далі будуть висвітлені, як слідує:
ЙОНҐСТАВН, О. — в Укр. Салі, 525 W. RAYEN AVENUE, в НЕДІЛЮ, 31. березня ц. р., від год. 3. до 5., від 5. до 7., від 7. до 9. і від 9. до 11. вночі.
ШІКАҐО, ІЛЛ. — в салі Укр. Катол. Церкви на 4952 S. PAULINA ST., в ПЯТНИЦЮ, 5. квітня ц. р., від год. 7. до 9. і від 9. до 11. вночі. Дві виставі.
ШІКАҐО, ІЛЛ. — в салі Укр. Катол. Церкви на OAKLEY & RICE ST., в СУБОТУ, 6. квітня ц. р., від год. 7. до 9. і від 9. до 11. вночі. Дві виставі.
ШІКАҐО, ІЛЛ. — в салі Укр. Правосл. Церкви при 9211 S. AVELON ST., в НЕДІЛЮ, 7. квітня ц. р., від. год. 6. до 8. і від 8. до 10. вночі. Дві виставі.
ШІКАҐО, ІЛЛ. — в салі Укр. Правосл. Церкви при 1944 W. ERIE ST., в СУБОТУ, 13. квітня ц. р., від год. 7. до 9. і від 9. до 11. вночі. Дві виставі.
За численну участь щиро дякує
Укр. Фільмова Спілка „КАЛИНА".
За інформаціями, в справі вище згаданих фільм, проситься писати:
W. NOVAK, 421 E. 9th STREET, NEW YORK, N. Y.
55,-

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ БАР-ҐРИЛ. Нагода знаменитого й дешевого купна. Тижневий торг $500. Положення на Евеню. Українська й польська дільниця.
J. TANSKI,
17 St. Marks Place, New York City.

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ. Дуже добра місцевість. Інтерес вироблений. Можна набути за приступну ціну. 66-8
97 — 3-та ЕВНЮ (між 12 й 13. ул.), NEW YORK CITY.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

$4,200
коштує три-фамілійний дім у Бруклині зі всіми уліпшеннями. — РЕСТАВРАНТ у Ню Йорку. Лікер Лайсенс. Тижневий оборот около $400. ҐРОСЕРНЯ ДЕЛІКАТЕССЕН у Брукліні. Тижневий оборот около $300. За інформаціями звертайтесь до:
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th St., New York, N. Y.

УВАГА
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ
ІВАН ГАСИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Похорони по ціні так низькій як $150.
Модерна обстанова. Обслуга чесна й щира. Через телефон ми немовби сусідами

Office Address:
JOHN HASYN
Undertaker & Embalmer
3948 N. SMEDLEY STREET,
SAGamore 3563 PHILA., PENNA.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Треба ДЯКОВЧИТЕЛЯ. Українська православна церква в Кливленд, О., пошукує дяковчителя-диригента, що мігби вести церковний і світський хори, провадити школу й режісуру. Посаду можна обняти від 15. квітня. В листі проситься подати бажану платню. 73,5-6
ST. VLADIMIR'S CHURCH,
2280 W. 11th St., Cleveland, Ohio.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

DR. M. SMITH
MOVED TO
353 EAST 19th STREET
between 1st & 2nd Avenues
NEW YORK CITY
Tel. STuyvesant 9-1679
Hours: 12—2; 6—8.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

BATES & ANDERSON
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172
Католицький асистент

Оба вперті.

Агент старався конче намовити фармера, щоб купив у нього байсикл.

— Та я волів би купити корову, як байсикл, каже фармер.

— Гей, але як би ви виглядали смішно, якби ви їхали на корові! — відповів агент.

— Але ще смішніше я виглядав би, колиб хотів доїти байсикл, відрізав на це фармер.

Жінка (у сварці з чоловіком): Поки я вийшла за тебе, хотіли зо мною женитись аж шість молодих людей, а кожний із них був мудріший ніж ти!

Чоловік: Певно, що були мудріші, ніж я! Таж коли би було інакше, то один із них був би оженився з тобою.

Подібні натури.

Пан (приймаючи слугу): — Іване, в мене така натура, що я не люблю багато говорити. Як лише кивну пальцем, зараз маєш бути коло мене.

— І в мене така натура, пане, що не люблю багато говорити. Тому кажу вам наперед, що як покручу головою, то щоби пан відразу знали, що не прийду.

Один зо способів.

— Як то?! Ви автор книжки „Тисяч способів, як робити гроші" і займаєтесь жебраниною?!

— Це саме й є один з тисячу способів...

Д-Р С. ЧЕРНОВ
- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого життя.
- Гемороїди й жиляки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST. NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюроскоп. — Екзамінація $2.00.

БОЛІНІГ
Рани на ногах, опухлі ноги, набраклі жили, болючі ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.
Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York, City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

МЕДИЧНИЙ ЗІЛЬНИЙ ЧАЙ НА ШЛУНОК
STOMACHIC — HEPATIC — LAXATIVE.
Щоб улекшити невигоди стравних турбот, ледачої печінки, негодящого виділення нутрощів, зґаги і ґазу, спричинених невідповідними звичками їдження, пробуйте "LESKO" чай ч. 2. Цей знаменитий препарат природних продуктів служить улекшенню стравлення і створює виділення непотрібних чинників. Ціна $1.00 за спору коробку.
Замовлення висилайте на адресу:
Mrs. GRETA LESKOVAR
507 E. 73rd St., New York, N.Y.

НИЖЧІ ЦІНИ
Ми можемо дати значно нижчі ціни, бо ми знизили значно свої сподівані видатки.
Наше заведення є цілковито викінчене, але цього не зроблено для хвальби із жахливими коштами удержання. Тут ви защадіть гроші — розумно!
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25th St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 156 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(126)

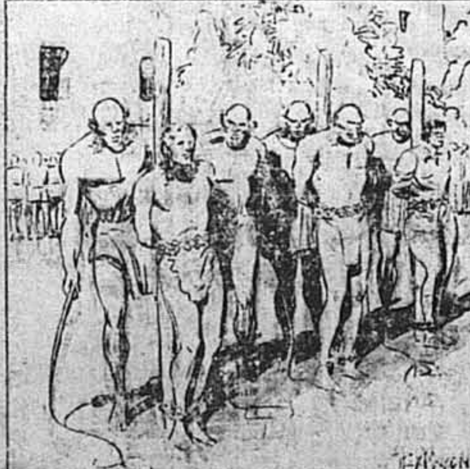
Це було полудне. Тропічне сонце пекло немилосерно. Шкіри людей блистіли від поту. На середині публичної площі збудовано провізоричний престіл для королеви, на якім вона засіла, в очікуванні того, що мало статись. По однім боці неї стояв китаєць Вонґ, по другім Дженета. Над престолом важко повівали **звірячі шкіри.**

Оподаль від престолу, на середині площі, стояв цілий ряд слонів з їздцями на карках. Серед тих слонів знаходився і відомий уже норовистий слон Малок, якого передтим освоїв і здисциплінував Тарзан. На Малоку сидів сам Мунґо, головний сторож королеви. Довкруги панував напружений **настрій. Всі чогось чекали.**

Втім роздалися голоси юрби. Багато людей повернули голову в бік брами. Звідтам тепер надійшов гурт вязнів, під сильною ескортою сторожів. Юрба розступалась, а гурт цей підходив до середини площі. В тім гурті маширували: Тарзан, Пері і Калюк. Всі три поводились достойно і не видно було на них ніяко**го страху.**

Тих трьох вязнів приведено до трьох закопаних грубих стовпів і привязано їх до них. Тепер виступили два величезні торці з страшними нагайками в руках і уставились недалеко Тарзана, готові на перший поклик Аґті розпочати огидну мученицьку роботу. Тарзан нагадав собі погрозу Аґті. Але це його не лякало.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".